

Runer frå utgravingane i Trondheim bygrunn 1971–94

Med eit tillegg av nyfunne innskrifter elles frå byen (N774–N894)
Av Jan Ragnar Hagland

(Manus til "Norges Innskrifter med de yngre Runer" (NlyR) bind 7)

F. Erkebispegarden

[888] *ERKEBISPEGARDEN I, UNIT, Vitenskapsmuseet T-21950.*

Innskrifta står på ein avbrotten kleberstein, tilskoren som eit åttekanta stykke og kanskje del av ein skulptur. Brotstykket er 52-57 mm langt og har eit største tverrmål på 23 mm i den heile enden. I den avbrotne enden er største tverrmål 24 mm. Det er runer på fem av dei åtte sidene av åttekanten. Dei tre sidene som ikkje har runer, er upolerte i motsetnad til dei andre fem. I den ubrotne enden av steinen er det skore ein likearma kross med siselerte krossarmar. Funnomstenda kring gjenstanden er ikkje heilt klåre. Han skal vera innlevert til Runearkivet av professor Erling Gjone, Trondheim, med opplysning om at funnet vart gjort ein gong midt på 1960-talet. I Runearkivet har gjenstanden tilvekstnr. A 223; han er no plassert i Vitenskapsmuseet, Trondheim. Eit handskrive notat frå Gjone fortel at gjenstanden vart funnen "i forrådshusets nordøstre hjørne i grusmassene under gulvet ved den nye døra til hvelvrommene. Resten av stenen ikkje funnet." Eit anna notat som også følgjer gjenstanden, opplyser at Gjone skal ha "tatt vare på den" etter at ein arbeidar hadde funne steinen og ville ha han som souvenir.

Runene er 9-10 mm høge og kvar line varierer i lengd, frå 33 mm (line b, f.om. r. 2) til 47 mm (line e f.o.m. rest av boge i r. 1). Mellom r. 1 og r. 2 i line a, r. 4 og r. 5 i line b, r. 4 og r. 5 i line c, r. 4 og r. 5 i line d, r. 1 og r. 2 og r. 5 og r. 6 i line e er det store og tydeleg markerte skiljemerke. Runene er dobbeltskorne og godt bevarte og treng ikkje kommentar anna enn til følgjande punkt: R. 2 på line a (**l**) har ei tydeleg punktering nokså høgt oppe på staven. Punktet er av nokså nøyaktig same storleik som skiljemerka elles i innskrifta og skil seg markert ut frå punkteringane i r. 4 og r. 5 på side a og r. 6 på side e. Om då dette skal lesast som binderune **el** eller **le** er såleis uklårt. I samanhengen ser det helst ut til at punkteringa ikkje har hatt nokon grafematisk funksjon, slik tilfellet kan vera med punktering også i andre innskrifter (jf. Hagland 1993b: 371). Det er er usikkert merke etter ein høgrevend kvist frå toppen av ei mogleg rune i brotkanten av line b. Med alle atterhald kan dette sjåast som kvist av **l**. R. 1 på line c er ein litt defekt enkeltsidig, venstrevend **o**. Nedste del av staven og mestedelen av nedre kvist er borte. Eit bevart snitt i brotkanten viser likevel tydele spor etter kvist der. I brotkanten har Liestøl i vedlagt notat sett uviss **h**, men dette kan i tilfelle ikkje lenger stadfestast. Eit mogleg sluttspunkt av eit opgåande snitt om lag midt på flata kunne kanskje oppfattast som del av ein kvist. I tilfelle dette skulle ha vore del av **h**, ville krysskvistane måtta ha

som etter alt å dømma har hatt det vi kunne kalla digrafisk skriftkompetanse – han har nok både kunne rissa runer og skriva med latinske bokstavar. Det bør difor nemnast her at restane av eit stort marmorkors (*Vitenskapsmuseet, Trondheim, T-16844*) kjent som erkebiskop Jørund andaktskors og omtala av Undset (1888: 39-44) og frå om lag same miljø har tilsvarande åttekanta form som dette fragmentet med runer. Målestokken dei to imellom er ca. 1:10. Andaktskorset har innskrift med latinske majusklar – også på fem av sidene. Det er likevel ikkje nokon påvisleg tekstleg samanheng dei to innskriftene imellom, slik at det ikkje er haldepunkt for å sjå klebersteinsfragmentet som ein eventuell miniatyr eller modell av det større og truleg vél kjende monumentet frå nærområdet til erkebispegarden. Det talar også den språklege forma på refleksivendinga mot.